

Obsah

1	Pár slov úvodem	1
2	Rozhovor s převorem	2
3	Poutě v tomto roce	4
4	Slovo pro terciáře	5
5	Posvátný škapulír Panny Marie Karmelské	6
6	Krátká chronologie karmelitánských dějin	9
7	Identita Karmelu	11
8	Z myšlenek Jana od Kříže	12
9	Krátké zamyšlení	13
10	Mystické spojení s Marií, první část	14
11	Z nových knih naší edice:	16
12	Závěrem	16

1. Pár slov úvodem

Leží před vámi první letošní Karmel. Protože naše loňské číslo bylo spíš samizdat než pořádný časopis, mnozí z vás jej teď vidí poprvé. Pro ty jsou určeny následující věty:

Není cílem Karmelu dobývat svět a knižní trh. Spíše naopak, neboť určitá skrytost je pro věci duchovní mnohdy velice užitečná.

Cílem Karmelu také není podávání informací o tom, co kde všechno karmelitáni dělají. Zároveň jsme velice vděčni Pánu, že náš řád nemá zakladatele, a jsme tudíž i zproštěni povinnosti uveřejňovat na pokračování jeho životopis.

O to více chceme být zaměřeni na duchovní život a vše, co s ním souvisí. Chceme přitom čerpat inspiraci především z duchovní tradice našeho řádu a dělit se s vámi o naše vnitřní zkušenosti.

V Kostelní Vydří 5. března 1992

redakce

2. Rozhovor s převorem

Bývá dobrým zvykem renomovaných časopisů uvěřejňovat názory a postřehy moudrých, nebo alespoň známých lidí. I my si dovolíme začít takovým způsobem a nabízíme vám posezení u P. Vojtěcha Kodeta, O.Carm., převora kláštera v Kostelním Vydří.

V posledním čísle Karmelu píšeš o našem novém začátku. Od té doby uplynul rok a tak se Tě chci zeptat, jak situaci vidíš teď ?

Považuji za symbolické, že naše poslední číslo bylo první a poslední zároveň, což ukazuje na počáteční obtíže, které máme. Musíme se totiž učit spoustu věcí úplně od základů: Žít v dnešní době, v současné politické i církevní situaci. S tím je spojené hledání, co vlastně je od nás očekáváno. Je to provázáno velkými obtížemi, námahou a určitými zmatky. Cítíme, stejně jako celá církev v našem prostoru, hluboký dopad čtyřicetileté stagnace na křesťanský život. Na druhou stranu, poněvadž každý krok vyžaduje nasazení a energii celého člověka, jsem rád, že Bůh se rozhodl vyzkoušet sílu našeho odevzdání. Také jsem rád, že můžeme žít v této tak spleťtité a náročné době, poněvadž se všude kolem tvoří něco nového.

Co Tě v minulém roce potěšilo?

Zpětně, když se na to dívám, tak mě těší velikost obtíží kolem nás, které odhalily zcestnost našeho pocitu ostřílených lidí. Tento fakt nás stmeluje a vede přes pokoru k modlitbě, a k novému hledání Božích záměrů.

Když už mluvíš o modlitbě, jak hodnotíš náš duchovní život?

I v tomto začínáme a zatím se modlit neumíme. Nejde tu o množství modliteb, ale o životní postoj závislosti na Bohu. Víš, hluboce teď chápu větu jednoho moudrého člověka: „Bůh mluvil v každé době, ale nyní křičí.“ A nám musí jít o to, abychom každým okamžikem, slovem i činem byli odpovědi na jeho volání. Přesněji řečeno, jde o žití v plné závislosti na Božím slovu, aby celý náš život byl lidským slovem vyřčeným v odpověď Bohu.

Ale člověk dnešní doby se bojí vzniku závislosti na dost nepochopitelném Bohu a dokonce se někdy cítí tímto Bohem ohrožen ...

Právě proto si myslím, že jsme povoláni k tomu, abychom udělali zkušenost kladně prožitě závislosti na Pánu a jeho Duchu, který ne-svazuje, nýbrž osvobozuje. Když touto konkrétní zkušeností projdeme, budeme mít o čem vydávat svědectví a čemu učit lidi kolem nás. Toto vnímám jako jednu z hlavních služeb karmelského řádu církvi.

Chceš to přímo formulovat jako náš jediný úkol?

Ne. Problém je mnohem širší a závisí na úkolu celé církve. Jestliže ona vidí své poslání na konci dvacátého století v evangelizaci pokřtěných i nepokřtěných, věřících i nevěřících, tak nemůžeme stát mimo. Musíme se nějakým způsobem začlenit do tohoto proudu evangelizace. To je první věc. A druhá vysvítá z velice zvláštní situace našeho národa. Desetiletí se záměrně likvidovalo všechno skutečně lidské i božské. Nyní začínáme přerovnávat sutiny života a přemýšlet, co vlastně použijeme k nové stavbě. Zde vidím specificky karmelské a prorocké, nabídnout náš základní úhel pohledu: Bůh žije, působí a jedná; nabízí plnost moci svého Ducha každému otevřenému člověku.

A jakou konkrétní formu služby máš na mysli?

Forem se samozřejmě nabízí mnoho, ale zatím nás Bůh vede k tomu, abychom dávali lidem světa podíl na našem životě s Ním. Někteří totiž velice potřebují zůstat u nás třeba týden a společně se modlit.

Ovšem toto by mělo být spíše přechodné, nebo použitelné v mimořádných případech. Není přece našim ideálem udělat si z domova hotel. Na druhé straně od nás věřící chtějí, abychom přicházeli mezi ně, do jejich modlitebních skupin, do jejich společenství nebo tam, kde oni jsou, abychom jim zvěstovali evangelium, nebo pomohli při zvěstování evangelia ... Tento obojí proud — aby lidé mohli přicházet k nám, a abychom my mohli vycházet k nim a sdílet se s tím, co my sami prožijeme s Bohem — je asi potřebný. Vyžaduje však od nás, abychom již byli pevně zakotveni ve službě i v životě. Přitom je náš dům ve Vydří domem výchovy nově přicházejících bratří. Sladit toto dohromady klade na nás všechny nemalý nárok.

Takže jsi přesvědčený, že náš řád má v dnešní době uplatnění. Ovšem z mnoha stran je nám vytýkáno, že vstup do kláštera je útekem lidí, kteří se bojí být na farách, a nehlédí přitom na nedostatek diecézních kněží.

To je naprosté nepochopení života církve a v podstatě důsledek totalitního smýšlení. Církev vždy měla různé služby. Nemůže být přece jen lékař „obvodák“, musí být i specialista. Nemůže být jen člověk, který je stále mezi lidmi, ale také je potřeba ten, za kterým mohou lidé přijít. Myslím si, že to se v církvi vyjasní velice brzy, jen je potřeba o těch věcech mluvit a naslouchat hlasu církve. Církev se k tomuto dávno vyjádřila ve svých dokumentech a v učení Otců i koncilů. Útekem je to jen pro toho, kdo to tak myslí, ale v podstatě je to nasazení pro službu mnohdy i větší, než v roli diecézního kněze. Obojí je na základě povolání Božího. A je k tomu potřeba patřičné výbavy Boží - darů, charismat a pověření církve.

A jaký je nyní zájem o náš řád?

Máme v současné době čtyři novice a zatím se hlásí jeden chlapec jako postulants. Není to mnoho, ale domnívám se, že na naše poměry a specifčnost naší služby jde o přiměřený počet.

Já ti děkuji za rozhovor a na závěr bych se rád zeptal, co bys chtěl říci našim čtenářům.

Prosím je za odpuštění, že první číslo, které vyšlo skoro před rokem bylo poslední. Budeme se snažit, aby tomu už tak nikdy nebylo.

S převorem rozmlouval bratr František

3. Poutě v tomto roce

Protože jsme loni zjistili, že zájem o účast na našich poutích je větší, než kapacita kostela, rozhodli jsme se uspořádat v letošním roce celkem 6 poutí, oproti loňským čtyřem.

- květnová pout': 10. května
- malá pout': 12. července
- kněžská pout': 16. července
- velká pout': 18.-19. července
- pout' mladých: 15.-16. srpna
- růžencová pout': 4. října

Na kněžskou pout' je pozván jako hlavní celebrant brněnský biskup Vojtěch Cikrle a na velkou olomoucký světící biskup Josef Hrdlička.

O velké pouti a o pouti mladých chceme obnovit místní tradici celonoční adorace. Mládežnická pout' by měla být trochu experimentem. Chceme jí dát jiný – dnešní mladé generaci přijatelnější – vnější ráz.

Také se pokusíme vysvavět oltář na prostranství před kostelem, aby alespoň nejvíce navštívené mše svaté mohly být sub divo, tedy pod širým nebem.

Obnovení poutních tradic, které nastalo v naší zemi s příchodem svobody, sebou přináší mnoho nových možností, ale i pokušení. Častokrát díky nejrůznějším poutním zájezdům zapomínáme na podstatu putování, která se setřena snadností a rychlostí dopravy a nezdravě přetíženým programem mnohých poutních průvodů.

Putování na poutní místa nikdy nebylo totéž, co návštěva hradů a zámků, výstav, či varieté. Podstatou této vnější skutečnosti, která

se u nás zabydlila především díky skvělému poreformačnímu působení bratří jezuitů a zdomácněla jako samozřejmý náboženský projev každé katolické farní obce, je touha po vnitřním obrácení a vyjádření našeho životního údělu.

Čas, který poutník strávil na cestách, byl jednou z podstatných částí celé akce, stejně jako námaha s tím spojená. To vše přímo působilo na člověka, který musel v důvěře v Boží prozřetelnost doma zanechat své blízké i hospodářství a vydán přízni či nepřizni počasí, prožíval svůj úděl poutníka na této zemi. Doma, a zvláště cestou, se připravoval na veliké smíření s Bohem i lidmi, které uskutečnil na místě Bohem vyvoleném a obdarovaném. Jeho pout' byla vyjádřením touhy po změně života, touhy po obrácení a po nové zkušenosti s Bohem. Tělesně sice unaven, ale o to víc duchem disponován, potom v rytmu písní a modliteb nechával na sebe působit slovo Boží v dějinách spásy. Sestupoval v duchu ke kořenům své vlastní duchovní existence a otevřel se novému Božím působení. Na poutním místě pak složil nejen svoje hříchy, ale i starosti za sebe i za druhé, načerpal útěchu a posilu a v síle Ducha se vracel ke svému každodennímu údělu. Připočteme-li k tomu, že to vše nebyla událost jednotlivce, ale farní obce, tedy obnova farnosti, spojená s prohloubením sociálního vnímání, chápeme, jak zcela něčím jiným je rodinný výlet autem na poutní mši, či autobusový zájezd sestavený z náhodně přihlášených zájemců s programem pěti poutních míst za jeden den.

Naše současná situace je jistě jiná, než situace v naší vlasti v době barokní. Jsme jiní i my a nemůžeme opominout zrychlený běh života, ani technické vymoženosti, které jsme si navykli denně používat s jistou dávkou samozřejmosti. Nechceme také obnovovat přežilé tradice, či jen nostalgicky vzpomínat na to, co bylo. Chceme žít s Bohem, chceme putovat v církvi, chceme se nechat vést Duchem Božím a nezbyvá, než prosit o světlo, abychom všemu dali odpovídající vnější výraz, aby náš životní úděl poutníků dostal své současné vyjádření a naše touha po setkání s Bohem, který proměňuje, nebyla ochromena laciností nabízených zážitků. Kéž znovu objevíme putování v Duchu a v pravdě.

4. Slovo pro terciáře

Kromě těchto poutí samozřejmě plánujeme pravidelné setkání naší rodiny na svátek Nejčistšího srdce Panny Marie (27.6.) Tam složí sliby terciáři, kteří loni vstoupili do noviciátu, a budou přijati další kandidáti. Do té doby se několikrát uvidíme na společných setkáních v Kostelním Vydrí. Terciářům bude přesný termín včas oznámen.

5. Posvátný škapulíř Panny Marie Karmelské

Karmel, jako řád Panny Marie, viděl vždy ve škapulíři její šat. Toto nejlépe pochopíme uvážíme-li, že oděv měl vždy, a zvláště ve středověku, dvojí symbolický význam:

- Jako znamení příslušnosti svému Pánu a ochránci, kterému sloužím, a do jehož ochrany se svěřuji.
- Symbol vnitřního života, duchovních hodnot, a vyjádření stejného smýšlení s někým. Podobně uvažuje i Písmo, když používá výraz obléci se v Ježíše Krista (Řím 13,14).

Toto Karmel u škapulíře chápal následujícím způsobem:

- Je znamením zasvěcení Panně Marii (consecratio Mariae) a ukazuje na vzájemné vztahy mezi ní a Karmelem. Maria dává Karmelu svou lásku a ochranu, Karmel jí z lásky slouží, utíká se k ní, vzdává jí poctu a úctu. Láska je vzájemná a věčná.
- Naznačuje, že se chceme obléci v Pannu Marii, a odít se jejími ctnostmi. Žít ve vnitřním, stále aktuálním, důvěrném styku s ní, a skrze ni s Bohem. Takto se všechny prvky karmelitánské mariánské úcty spojují se škapulířem.

Duchovní význam škapulíře nejlépe vystihla tourská reforma řádu v 17.století. Její vyjádření můžeme shrnout podle knihy P.Matěje od sv.Jana, O pravé úctě ke škapulíři:

Nejdříve je potřeba předeslat, že Karmel je zvláštní Boží prozřetelností určen k uctívání Panny Marie. K tomuto je, kromě jiného, velmi vhodný škapulíř, a schválila jej i církevní autorita.

- Je signum salutis - ZNAMENÍ SPÁSY. Bůh, se zřetelem k lidské přirozenosti, používá vnějších znamení při udělování duchovních milostí, což nejlépe vidíme na svátostech. Mezi další znamení patří jako svátostina i škapulíř, neboť povzbuzuje naši víru a zbožnost, a tak vede k posvěcení.
- Signum peculiaris servitutis erga Virginem mundi Dominam – ZNAMENÍ ZVLÁŠTNÍ SLUŽBY PANNĚ, PANÍ SVĚTA. Obřad předávání škapulíře při řeholní oblačce provází slova: „Přijmi jho Kristovo, které netlačí a břemeno, které netíží“. Tak ať každý, kdo přijme škapulíř, chápe jej také jako stejně příjemné jho a lehké břemeno Mariino. K ní, k naší Paní, mají být upřeny oči naší mysli.
- Signaculum - ODZNAK nejsvětější Pannou položený na srdce každého, kdo ho nosí. . . Ať je Mariino jméno tak často v srdci a ústech,

jak (po Bohu) mají všechny naše skutky směřovat k její cti, a tak ti, kdo nosí škapulíř mají odznak, podle něhož je Matka Boží poznává jako své.

- Memoriale sanctissimae Virginis - PAMÁTKA NA NEJSVĚTĚJŠÍ PANNU, abychom aspiracemi * k ní často obraceli srdce. Škapulíř je upomínka na Boží přítomnost, podobně jako kdysi štrápe na šatech židů (Nm 15,38-39). Můžeme říci, že v něm vidíme připomínku stálé Mariiny morální přítomnosti pro ty, kteří se snaží jít životem s Marií, a v pokušení hledají její pomoc.
- Signum foederis et pacti sempiterni - ZNAMENÍ TRVALÉ SMLOUVY MEZI MARIÍ A TĚMI, KDO HO NOSÍ.
- Signum confraternitatis eius - ZNAMENÍ JEJÍHO BRATRSTVÍ (SESTERSTVÍ) a též znamení, že ten, kdo ho nosí, je jakýmsi způsobem adoptivní syn svaté Panny. Vždyť škapulíř je znamením závazku odít se Mariinými ctnostmi (sv.Bonaventura: „Oblečte se v Marii, kdo ji milujete, a ona ať se skví ve vašich mravech a září ve vašich činech“). Snad nebudeme daleko od pravdy tvrzením, že právě tímto uvážením jejích ctností do svého života nejvíce naplňujeme a zároveň rozšiřujeme její mateřskou péči.
- To, co jsme doposud řekli, ukazuje, jak škapulíř silně, ale ne násilím, spíše jemným připomínáním, přitahuje člověka, který jej nosí, k následování panenské Matky – ad obsequium Virginis Matris, což naznačují již tkaničky na ramenou. Jakoby Maria říkala: Potáhnou je lidskými pouty, provázky milování (Oz 11,4). Skutečně nás táhne ke spáse pomocí milostí přijímaných naší ochotou, neboť láska musí být vzájemná.
- Konečně je škapulíř také prostředek rychlejšího vysvobození z očistce, je salus in periculis – ZÁCHRANA V NEBEZPEČÍCH, před kterými chrání, a také je pomáhá překonávat. Zkušenost ukazuje, jakou jedinečnou zbraní je i přímo proti ďáblu.

[Podle jeho spisu Speculum z r.1680, Devotio Mariana str.204-206]

Duchovní dary

- Zasvěcení Panně Marii, s příslibem její zvláštní lásky a ochrany, zvláště v hodině smrti.

*aspirativní modlitba je zjednodušená stělná modlitba, dech duše. Kratičká, prostý a láskyplný pohled k Bohu, spojený se slovy nebo bez nich. Časem se zjednodušuje a prodlužuje, aby nakonec dosáhla stálého a samozřejmého spočinutí v Bohu

- Připojení ke karmelské rodině, k její duchovní cestě, a z toho plynoucí vzájemný podíl na všech modlitbách a duchovních darech.
- Péče Panny Marie o jí zasvěcené i po smrti (Vysvobození z očistce, zvláště v sobotu, den Panny Marie - tak zvané privilegium sabbatinum).

Závazky

spojené s nošením škapulíře nezavazují pod hříchem, neboť jde o dobrovolnou věc lásky.

- Přijmout posvěcený škapulíř.
- Podle možností, tedy ne povinně, nosit u sebe škapulíř nebo medailku, mající na přední straně Nejsvětější Srdce Ježíšovo a na zadní Pannu Marii s Ježíškem.
- Hlavním závazkem je „obléci se v Pannu Marii“, následovat ji a skrze ni Ježíše Krista, a spojit svůj vnitřní život s ní v lásce.
- K získání sobotní výsady se dříve předepisovalo mariánské oficium, anebo půst od masa ve středu, pátek a sobotu. Dnes se dává přednost růženci, abychom spojili dvě věci milé Panně Marii. V každém případě máme velice usilovat o ctnost čistoty.

Předpisy vztahující se na nošení škapulíře

- Škapulíř může světit znamením kříže a oblékat každý kněz.
- Může být vyroben z jakékoliv látky hnědé barvy.
- Při přijetí je nutný posvěcený škapulíř. Dále se nosí buď škapulíř nebo medailka a jejich nošení není bezpodmínečně potřeba k získání výsad a odpustků. Další škapulíře se nesvěti, ale každou medailku je potřeba posvětit, neboť škapulíř pouze nahrazuje.

Církevní odpustky

Ti, kteří se přijetím škapulíře zasvětili Panně Marii, mohou získat plnomocné odpustky při splnění obvyklých podmínek (svatá zpověď, přijetí eucharistie a modlitba na úmysl svatého Otce), když učiní, nebo alespoň soukromě obnoví slib, že budou věrně plnit stanovené závazky:

- v den přijetí
- na slavnost Blahoslavené Panny Marie Karmelské 16.7.
- na slavnost proroka Eliáše 20.7.
- na svátek sv. Terezie od Dítěte Ježíše 1.10.
- na svátek sv. Terezie od Ježíše 15.10.
- na svátek sv. Jana od Kříže 14.12.
- na svátek všech svatých karmelského řádu 14.11.

Přijetí částečných odpustků je závislé na osobní dispozici přijímajícího, při všech duchovních úkonech spojených se znakem zasvěcení, tedy se škapulířem.

P. Metoděj Minařík, O. Carm.

6. Krátká chronologie karmelitánských dějin

- 1206 nebo o několik let později píše sv. Albert, patriarcha jeruzalémský, řeholi a předává ji usedlíkům na hoře Karmel. Jde o první autentické svědectví o řádu.
- 1225 V tomto roce popisuje jeden francouzský poutník „velice krásný kostel naší milé Paní“ poustevníků na hoře Karmel. Je to doklad skutečně staré mariánské tradice.
- 1226 Papež Honorius III. uznává řeholi sv. Alberta.
- 1238 Protože se v předcházejícím desetiletí velice množí případy od Saracénů, řád se začíná přesídlvat do Evropy. Na Kypru (La Frontaine) a Sicílii (Messina) jsou zakládány první kláštery.
- 1247 První generální kapitula řádu v Anglii. Papež Inocenc IV. zavazuje biskupy k přijetí karmelitánů do svých diecezí.
- 1247 1. října je řehole sv. Alberta Svatou stolicí potvrzena a zmíněna. Přitom jsou karmelitáni poprvé titulováni jako „řád.“
- 1252 Poprvé se objevuje titul „Řád blahoslavené Panny Marie z hory Karmel.“
- 1256 Simon Stock (*16.5.1265), kterému podle tradice dala Panna Maria karmelitánský škapulíř je zvolen generálem řádu.
- 1281 Generální kapitula v Londýně. Nové konstituce (nejstarší, které se zachovaly) a první odkazy na Elijášskou tradici v řádu.
- 1291 Akko, poslední bašta západního křesťanství, upadne do rukou Saracénů. Je ztracen klášter na Karmelu a všechny ostatní kláštery ve Svaté zemi.
- 1298 Bonifác VIII. potvrzuje s konečnou platností karmelitány.
- 1347 Karel IV. zakládá první dům v Čechách, při příležitosti své korunovace za českého krále.
- 1381 Karmelitánský řád je rozpolcen mezi papežem a protipapežem.

- 1411 Za generálního převora Johanna Grossi se řád opět sjednocuje. Vzniká česká provincie, ale má jen krátké trvání.
- 1442 Papež Nicolaus V. dává svolení k založení klášterů sester.
- 1455 V Holandsku se zveřejňují první konstituce pro sestry.
- 1459 Papež Pius II. zmírňuje předpisy pravidel o postech.
- 1515 28. března se narodila Terezie z Avilly (†1582).
- 1538 Čas protestantské reformace a utrpení mnoha lidí. 38 karmelitánských klášterů je v Anglii rozpuštěno. O rok později se děje totéž s 25 irskými kláštery.
- 1560 10 karmelitánských klášterů ve Skotku je rozpuštěno nebo sekularizováno. V dalších letech jsou náboženskými válkami zničeny mnohé kláštery ve Francii.
- 1568 Jan od Kříže a Antonín od Ježíše zakládají v Duruelo první reformovaný klášter.
- 1593 Papež Klement VIII. potvrzuje rozdělení řádu na reformovaný tereziánský Karmel a původní větev.
- 1627 Přichází karmelitáni opět do Čech. Dostávají pražský kostel u svatého Havla.
- 1746–52 Stavba kláštera v Kostelním Vydří. 1781 Josef II. ruší kontemplativní řády v Rakousku-Uhersku jako neúčinné. Toto postihuje 700 domů a 38 000 řeholníků, včetně karmelských domů v Praze a Chysí.
- 1792 Za francouzské revoluce rozpuštěny tamní kláštery.
- 1794 V Paříži šestnáct bosých karmelitek před svojí popravou veřejně obnovuje své zasvěcení. Zároveň přitom nabízejí život jako obět za ukončení hrůzovlády. Jejich smrtí skutečně končí popravy ve Francii.
- 1834 Zrušeny kláštery v Portugalsku, o rok později ve Španělsku.
- 1841 Žije v Německu poslední karmelitán a celkově se dá říci, že v devatenáctém století řád prakticky zanikl.
- 1864 Založen první klášter v USA v Kansasu.
- 1909 Založeny kláštery v Austrálii (Middle Park, Victorie).

- 1908 Je Kostelní Vydří ustanoveno jako karmelitánský klášter a na pozvání brněnského biskupa Pavla Huyna sem přichází první bratři. Převozem byl P. Telesford Hardt.
- 1920 Němečtí karmelitáni odcházejí do Rakouska.
- 1931 Nastoupil ve Vydří jako převor a farář P. Prokop Valena, rodák z Prostředního Vydří.
- 1931 Přichází do Vydří P. Metoděj Fr. Minařík a je ustanoven kaplanem.
- 1947 Také přichází P. Melichar L. Karásek, rodák z Kostelního Vydří.
- 1950 Na den nalezení svatého Kříže (3. května) byli P. Valena a P. Minařík odvezeni do internačního tábora v želivském klášteře.
- 1971 6.6. † P. Valena
- 1985 26.5. † P. Karásek – dlouholetý farář v Kostelním Vydří.
- 1990 Na slavnost Panny Marie Karmelské znovuotevřen klášter v Kostelním Vydří.

7. Identita Karmelu

Po sametové revoluci se u nás rozjasnila obloha naděje nade vším, co bylo determinováno ke zničení a diskriminaci. Vysvitla naděje, že křesťanská společenství opět budou moci žít společně svoji spiritualitu a vytvářet společenství života – živé buňky farností, či celých měst. Nabytá svoboda je však velkou zkouškou věrnosti vůči svému životnímu poslání, protože se dá přirovnat ke křižovatce, která nabízí mnoho cest.

Můj bývalý spolužák mi jednou řekl, při vášnivé diskusi o třetích řádech: „Nemá cenu křísit mrtvolky! Třetí řády jsou prostě vodepsaný!“ Já si však myslím, že „vodepsaný“ je každý, kdo lehce nabývá, protože i lehce ztrácí. Také říkal, že se v církvi objevují stále nová hnutí a těm se prý má věnovat pozornost. Jistě. Přinášejí nové aspekty a zajímavé podněty, ale v této chvíli si každý musí položit důležitou otázku: Proč jsem se rozhodl žít karmelitánskou spiritualitu?

Odpověď může být různá. Já sám za sebe mohu říci asi toto. „Chci následovat Ježíše stoupáním na horu poznání Boha po cestě zdokonalování se v modlitbě. Před obrazem Panny Marie Karmelské v Kostelním Vydří jsem ze své svobodné vůle slíbil Bohu, že budu až do smrti žít

životem evangelia podle příkladu Panny Marie, jak je to vlastní karmelské rodině. Je tomu již víc než rok a musím přiznat, že se mi příliš nedaří žít podle karmelského ideálu.

Je velmi jednoduché zaplatit pár mincí a vstoupit na palubu parníku k nedělní projížďce. Mnohem těžší je vyrobit parník a dát ho do chodu. Na takové „malé“ detaily se snadno zapomíná. Je to výzva pro zpytování svědomí nás všech.

Letos uplyne padesát let od smrti Aničky Zelíkové, o jejíž blahorečení se v Římě snaží postulátor karmelitán Otec Redemptus Valábek a my ztrácíme vlastní identitu? Já vím, že snadnější je brnkat na kytaru a poslouchat učence, čerpat ze společnosti mladých, kvůli svým ubývajícím silám, plavat po proudu, který mě sám nese . . . Přesto pevně doufám, že po exerciciích v Milevsku správně chápeme svou karmelitánskou identitu. Být karmelitánem přece znamená nehledat Boha ve věcech, ve vlastním úspěchu či uspokojení, ale každý den znovu objevovat kousek po kousku tvář milujícího Pána a být stále překvapován jeho tvůrčí činností.

Jestliže je vytoužená svoboda, co nám brání nejenom se setkávat, ale i společně žít? Nezáleží snad i na tobě, aby ses rozhýbal, místo hloupých řečí o mrtvolách třetích řádů? Vždyť Karmel má stále co říct mnoha lidem ve světě. Naše spiritualita je jednou ze základních barev spektra duchovního života. Ona sama o sobě nemůže ztratit svou identitu. O tu můžeme přijít jenom my, jednotliví lidé. Výstup na Karmel je totiž náročný a mohou při něm uspět jenom duchovně zdatní lidé.

Kdo chce namítnout, že pouze teoretizují o společenství, ať nastaví uši k slyšení. Možnost vytvořit komunitu, ve které by mohli žít bratři a sestry Karmelu ve světě (ať již způsobem zasvěceného života, či jinak) existuje! V současné době se nabízí jedna příležitost, informace dostanete u Otce převora v Kostelním Vzdří.

Stojíme na křižovatce svobody . . .

Bože ukaž mi cestu!

Petr (terciář)

8. Z myšlenek Jana od Kříže

V loňském roce jsme slavili čtyřsté výročí smrti sv. Jana od Kříže (1542 – 1591). Svatý otec vydal k němu apoštolský list. V něm píše, že již od začátku kněžské výchovy byl jeho bezpečným vůdcem na cestě víry. Téma jeho doktorské práce před lety bylo: Víra podle sv. Jana od Kříže. Tam ukázal, jak podle tohoto mystického církevního učitele, víra je jediný bezprostřední úměrný prostředek ke spojení s Bohem. Slavení tohoto jubilea má podle Svatého otce přispět k větší znalosti a rozšíření podstaty světcova poselství: k životu z Boha ve víře, naději a lásce.

Janovy myšlenky záměrně citujeme v mírně archaickém překladu, neboť jejich podmanivé kouzlo starší výrazy pěkně vystihují.

Duše dospěje ke spojení s Bohem „v přestrojení“ božskými ctnostmi, vírou, nadějí a láskou. Ty jí dají nový, nazíravý vztah k Bohu a nový pohled na vše v životě, v ní samé a v celém světě, a ochrání ji před trojím nepřítelem. Víra povznesne rozum k Bohu a ochrání ji před ďáblem, že ji nemůže zasáhnout. Naděje obrací paměť k Bohu, odvrací ji od toho, co není Bůh a dá jí rozhodnost důvěry ve všem, co se ve světě staví proti Bohu. A láska spojí vůli s vůlí Boží, sjednotí obojí vůli. Přemůže tělo, „neboť kde je pravá láska k Bohu, tam nemá přístup láska k sobě a ke svým zájmům.“

Duše, která je sama bez učitele, je jako rozničený uhel, který je sám, spíše bude chladnout, než se více rozžhavovat.

Bůh chce od tebe raději nejmenší stupeň čistoty svědomí, než všechny dobré skutky, které můžeš vykonat.

Duše vzňatá láskou je něžná, mírná, pokojná a trpělivá. Duše se zatvrdí sebeláskou. Jestliže ji ty, Ježíši, nezjemníš svou láskou, setrvá ve své přirozené tvrdosti.

Žádostivost je nepřístupná hnutí andělskému, když je zaujata jinou věcí.

Není to vůle Boží, aby se duše nad něčím rozrušovala, je to jen pro slabost její ctnosti.

Nechej se poučovat, nechej si poroučet, nechej se podrobovat a sebou pohrdat, a budeš dokonalý (sr. Mt 5,38-42)

Jakákoliv žádostivost (apetito) způsobí v duši paterou škodu: zneklidní ji, rozruší, pošpiní, oslabí a zatemní.

Duše, která je spojena s Bohem, se ďábel bojí jako Boha samého.

Kdo spoléhá sám na sebe, je horší, než ďábel.

Chceš-li být dokonalý, prodej svou vůli a dej ji chudým duchem, a přijď ke Kristu tichostí a pokorou, a následuj ho až na Kalvarii a do hrobu.

9. Krátké zamyšlení

Jednou z nejčastějších překážek, která dnes mnoho lidí vzdaluje od Boha je problém sebezpřijetí. Proto mu chci věnovat pár slov.

Chci nalézt své místo v životě a tím i svou pravou tvář před Bohem? Pokud ano, musím hledat pravdu o všem, co je. Musím se tedy ptát po Bohu a po světě kolem a nepřehlédnout přitom sebe sama. Z nějakého důvodu JSEM, což je podnět k zamyšlení. Stejně dobře jako EXISTUJI, mohl bych totiž neexistovat. Podobně, což je snad nejdůležitější, jsem sice TAKOVÝ, ale mohl bych být úplně jiný.

Proč jsem takový? Byl bych docela rád jiný... Protože, pokud bytí není náhoda, a lidé jsou v Boží ruce, jsem takový potřeba. A moje prostředí, schopnosti, vzhled a hlavně vnitřní neklid mě spolehlivě povedou ke skutečnosti, pryč od iluzí.

A skutečnost? To je všechno Boží, stavba, která nespadne smrtí. V ní zjistím, že TAKOVÝ jsem nejlepší a nejužitečnější.

bratr František

10. Mystické spojení s Marií, první část

Kromě běžných článků chceme na pokračování vydávat spisek Mystické spojení s Marií, jehož první část je teď před vámi.

Něco o autorce

Sestra Marie od svaté Terezie (*1623 – †1677) je mystička největšího významu. V karmelské tradici ji můžeme srovnat se svatou Terezií a Marií Magdalénou de Pazzi.

Za svůj život prodělala mnohé těžké zkoušky, skrze které obdržela největší mystické milosti. Dospěla k nejvyšším stupňům mystického spojení s Marií a dokonale je jako první popsala.

Její duchovním vůdcem byl po 31 let P. Michael od svatého Augustina. Podávala mu, na jeho zvláštní příkaz, každý měsíc zprávu o svém životě a obdržených milostech. Z jeho příkazu také napsala svůj životopis.

Podle zmíněných zpráv vydal P. Michael roku 1669 svůj teologický spisek *De vita Mariae formi et mariana in Maria propter Mariam*. Po smrti sestry Marie vydal i její životopis. Obojí pak s pomocí spolubratrů přeložil z flanderského jazyka do latiny.

Z latinského textu překládáme několik zpráv, plných hlubokého spojení s Marií a vzájemné lásky. Překlad je opět poměrně doslovný, aby zachoval svěžest starého svědectví.

I. Bůh se mi zjevuje jako vše pronikající, se vším spojený, a také sjednocený se svými tvory, od nejmenších po největší, a s urozenými stejně jako s neurozenými. Dokonce mám dojem, že všichni, i já sama, splýváme s ním. Sotva lze vyjádřit, co v tom poznávám, vidím, zakouším a prožívám. Co se týče lásky a jiných vnitřních působení — božských osvícení, poznání a dalších napřírozených hnutí — zdá se mi, že jsou vtaženy do jednoty tohoto božského Jedna a splývají s ním. Ale přesto, že se tyto věci někdy v hojně míře vlévají do duše, ona není jimi tažena mimo jednotu. Naopak, vidí, poznává a prožívá toto božské Jedno v nich všech mystickým a vznešeným způsobem.

Tímtež způsobem vidím, ctím, miluji a prosím v tomto Jednu, v tomto zrcadle božské jednoty, i Matku hodnou vsí naší lásky. Vidím ji tam v jednotě s tímto božským zrcadlem, či bezejmenou podstatou.

Když klečím před jejím obrazem a prosím ji za některé duše, či potřeby vlasti, či něco jiného, k čemu mě to nutká, tak můj vnitřní pohled utkví na tomto zrcadle, ve kterém je láskyhodná Matka uzavřena a spojena se všemi ostatními. V té chvíli hned proniknu vnější obraz bez utkvění na něčem tělesném a všechno vtáhnu do ducha.

napsáno roku 1657

II. Má láska k Ježíši a jeho i mé milované Matce, je co nejněžnější. Uvádí mě do velice důvěrného vztahu s mým milovaným Ježíšem a sama se snažím chovat, jako se chová nějaká něžně milující snoubenka ke svému milovanému snoubenci. I jeho jednání se mnou je velice láskyplné.

Něco podobného se odehrává také mezi mnou a mou láskyplnou Matkou. Zdá se mi, že mě přijala za vlastní dceru a chce mě vyučovat na cestě dokonalosti a čistoty ducha, abych se tak více líbila mému milovanému Ježíši. Vede mě v lásce k Ježíši a k láskyplnému styku s ním.

Někdy zakouším jakousi znatelnou sladkost, uspokojení přirozenosti i ducha, když ústy vyslovuji nejsvětější jména Ježíš a Maria, nebo když o nich uvažuji v srdci. Často si stále za sebou opakuji toto: Ježíši, Ježíši můj milovaný, můj jediný miláčku, Ježíši, Ježíši, můj životě a mé všechno; Maria, Maria, sladká Panno Maria, má nejmilejší matičko. Mám pocit, že mi tato nejsladší a nejsvětější jména skoro stále tanou na mysli i v srdci. Zabývám se jimi takřka nenasytně, vyslovuji je a oddávám se jim s nejněžnější úctivou a nevinou láskou.

Toto se neděje vždy zcela pronesenými a úplnými slovy. Často jsou jen napolo vyslovená a duch přitom upadá do hlubokého osamocení klidu a spočívá v lásce Ježíšova náručí, či Mariina klínu. Většinou přitom odstoupím od svých smyslů.

Myslím, že má nejmilejší Matička není uspokojená jen tím, že mě vtahuje do své neustálé lásky a do nejčistší, nejvěrnější a nejněžnější lásky k Ježíši, a že mě přijala za svou dceru. Cítím nadto její požadavek, abych milovala i jejího nejmilejšího snoubence svatého Josefa, a sama mi

lásku k němu vtiskuje do srdce. Moje vnitřní řeč se pak obrací k celé této přesvaté pozemské trojici, oněm třem přesvatým osobám, s intuitivní prostotou a duchovní jednotou. Jsou spojeni v mém duchu i lásce. Ježíš, jako můj nejmilovanější milenec, Maria, jako nejmilejší a vši lásky hodná Matka a svatý Josef, jako můj nejdražší a nejmilejší otec. Doufám, že právě skrze něho obdržím takovou zvláštní pomoc a přispění ve všem, jaké se dostalo svaté Terezii.

11. Z nových knih naší edice:

- Minařík, Metoděj, O.Carm.: Mariánská dogmata. 16,- Kčs
- Kalista, Z.: Ctihodná Marie Elekta Ježíšova. 62,- Kčs
- Sion, V.: Duchovní realismus Terezie z Lisieux. 55,- Kčs
- Vzpomínky na Edith Stein. 32,- Kčs
- Janoušková, A.: Modlitby. 20,- Kčs (jako prémie při jednorázovém odběru 7 a více svazků)
- P.František od Panny Marie, O.C.D.: Tvář svaté Panny.
- Brandsma, Titus O.Carm.: Krása Karmelu. 39,- Kčs
- A. von Speyr: Eliáš. 24,- Kčs
- Fr.Vojtěch, O.C.D.: Vcházím v nepoznané. 45,- Kčs
- Terezie z Lisieux: Vstupuji do života. 54,- Kčs
- Jan od Kříže: Temná noc. 65,- Kčs

Mimo edici:

- Hlouch, J.: Minutěnka./dotisk/ 40,- Kčs
- Quardini, R.: O posvátných znameních. 26,- Kčs

Ceny jsou předběžné a všechny knihy si můžete objednat na adrese: Karmelitánské nakladatelství a knihkupectví, Kostelní Vydří 58, 380 01 Dačice.

12. Závěrem

Na těch několika stránkách, které tvoří Karmel, je těžké napsat něco skutečně naplňujícího. Než se člověk pořádně rozečte, je u konce, a možná i trošku zklamán. Tolik věcí by šlo říct podrobněji, či výstižněji.

Příště budeme pokračovat v historii řádu, a to poněkud poutavější formou než suchými čísly, a také k Janovi se ještě několikrát vrátíme.

A závěrečná nabídka pro vás. Máte-li i vy co napsat o vašem životě s Bohem, rádi vaši zkušenost uvítáme.

Karmel Časopis Řádu bratří blahoslavené Panny Marie Karmelské – se sídlem v Kostelním Vydří. Vydává Karmelitánský klášter tamtéž. Odpovědný redaktor: P. Vojtěch Kodet.

Tisk: Agrodát, cena: 5,- Kčs